

Anyá, HIDEGVAN

Abban a blazírt pillanatban, amikor, a reggeli rutin teszi, tétlenségében belebámul önmaga másába, majd gondterhelten odébb vánszorog a vénlány, tisztos nevén Mrs. Engels, azaz a néhai, szíve akarása szerint belebokszolna a tükörbe, ama antik hodály képmástorzítóba, mely éppen szemközt függ a falon – cigaretta kormozta, akár a plafont –, a mosdótállal és a hencserrel.

Ötvenhét éves lévén ízvilága jócskán megsatnyult, megkopott, akár a karnison függő ezeréves, lelógó függönyzet, amely nem mutat semminemű manír felé. A szoba ódon régiség, akár lakója, aki már az exitnek sem kell. Engels asszony mindenféle mosakodási rítust mellőz, a tál inkább csak mint díszes porcelán hever a kis asztalkán.

Odailleg a gardróbhoz, az tárva nyitva korához nem illő szkeleton alkatra szabott ruhákkal, topánkákkal, a húszas éveket idézik ezek a fodros-bodros viselt darabok. Egy türkiz-fekete mintásat üggyel-bajjal magára hánt, azzal visszaoldaloga a tükörhöz, arcát eltakarja húsos kezeivel, undorodik vonásaitól, melyeket az élet hosszú folyama szabdalt arcára, noha gyermekként még sugárzott, egy elavult dagerrotíp a tanúságtévője, s most ahogy szemléli corpusát az ujjrések mögül, már nem érinti meg testének Villendorfi Vénuszt idéző alakja.

Egy flegmatikus, nem is inkább mosoly, mindinkább fintor manifesztálódik karikás, kiüresedett szemei alatt, talán így most még azok is megengednek maguknak egy elégedett, plasztikus mosolyféle játékot.

Az ágy lábánál egy fekete körömcipő félredobva hányavetin, egynéhány másik pár harminchetes mellett, a legtöbbjüknek sarka már odalett, az előbit próbálgatja, dagadt lábikráival erőszakolja meg a szerencsétlen cipellőt, amíg az bele nem feszül. Akkor abban a megfeszített állásban kínozva újbólilag látását egy utolsó pillantás gyanánt a tükörbe, akár egy gorilla, mely felismerte önmagát.

Egy aprócska garzon nem rejteget nagy titkokat, látom, amint anyám a tükörrel szemközt szenved, engem még nem kapott rajta vizuál-önkielégítése közepette, mindenesetre undor és szájalom elegye dolgozik bensőmben. Szó ne essék róla, nem kenyerem az efféle kukkolás, nevezzük inkább blazírt tespedésnek, habár olyik alkalmakkor teleobjektívvel fotográfalom, ha kedvem úgy tartja, piktúrázom.

Jó anyám rendre hatkor ébred, vekkerre, teszem ezt jómagam is az óra visítására, tudniillik erős alvászavarral küszködöm, a légy neszezésére is felriadok, nem még anyám rinocéroszi horkantásaira, amikor épp hanyatt csapja agyon az álom a kétszemélyes bal felén, nos, ami a másik oldalt illeti, oda gumibabát fektet, valaha volt apám pótolandó, mert sajátos elképzelése szerint apa mellette hajtja álomra habtestét, és fogja hurkás jobb kezét, mintegy álomba ringatja, és a szélütésről mint olyanról, amiben a papa meghalt, tudomást sem hajlandó venni.

Az ágy melletti rideg lyukban kapok alhatnékot, egy matracon, amely komótos darab éppenséggel kiesik a tükör és anyám látóköréből. Hatévesen vett újra magához a piszkos anyagiak okán, ő vezeti a számlaforgalmamat, ír alá helyettem, szavazati jogom sincs, a lakáshoz kulcsom, amely zárát reggelente munkába menet ráfordít. Addig is levedlik, azt követően újraöltözik, s eme rituálé ismétli magát napi hatszor, várom a pillanatot, mikor kotródik végre el, az igazat megvallva türelmetlen vagyok, ha arra gondolok, egyik délután ötkor nem visít a kaputelefon, zár se reccsen, s a rend őrei törik fel a bejárati ajtót és közlik velem, kislányom, anyád szörnyethalt, amire én csak olyanformán reflektálok, elvitte a patás, halleluia! Legmerészebb fantazmagóriámban anyám temetésén törölgetem a szemem a hagymával átitatott kendővel, a puszta részvét látszatának kedvéért, s miután az emberek szertefoszlanak, ahogy felhők a napsütésben, lerovom tisztos kegyeletemet drága anyám előtt, köpök egy mélyről jövőt a nem éppen gazdagon telegiccselt sírjára. Tudok róla, hogy a Szent Mókusban sem kedvelik különösebb értelemben, kapcsolata másokkal alig akad, effektíve nem siratják majd nagy tömegben.

Imádott elem hét óra után fél órával indul el a farmaciba, magam amolyan in medias res alapon kipislanok az erkélyről, eltűnt-e már, és egy kötélhágcsó segedelmével mászom ki az elsőről, kampós kötél bele a tatyakba, surranok, akár árnyék a napon, a renyhe tétlenség és lakásban való aszalódás, noha anyám nem enged ki, nem tartozik jó szokásaim közé. A tárcájából csiribázott, jobb híján mentolos cigarettával a számban, lábamon egy fényesre suvickolt bíborszín acélbetétes bakancssal – önvédelem és támadás céljából – iramodom lefelé a legnagyobb óvattal, mert ha berúgok egy ablakot, rajtavesztek. Idekinn vár mindaz, amitől megfoszt a benti raboskodás; napfény, levegő, a szél játéka ezen a januári napon, odabenn dupla sor függöny zárja ki a szeszélyes nappalt, annak hiánya csempézi belém a penész agóniát.

Az utcafronton találok magam, némileg hezitálok, mivel azon a holtbiztos állásponton leledzem, mely szerint a cigi elszívása bizonyos szertartást követel meg, különösképp annál, akinek még nem lételeme igazában, mindenképp beszédül tőle, az elsőtől; hamar lelek egy varjak lepke tölgyet, szatyorforma nejlon ingázik egyik felsőbb ágán, annak tövébe ágyazódom mint vadhajtas. Béke, a nyugalom egy szeglete ez itt épp, a látásom hirtelenjében megromlott, mert fókuszálok ugyan a csikkre, sehol se látom azt, majd jön a cigaretta elszívását követő további öt perc szédült delirálás, kellemes bizsergés, az elhaladó népek tán utcakölyöknek néznek, az sem zavar épp, vigyorgok, majd visszarendezem arcvonásaim, miegyebeket, csontos tagjaimat és beveszem magam a nagyváros sodrásába. Az igazat megvallva nem hagyok teret az apadt unalomnak, helyette csellengek, kóborlok messze anyám munkahelyétől; félő, még rajtakap napos lógásaimon és lakatot szereltet az erkélyajtóra.

A magam tizenkilenc évével sokat kaptam anyámtól, értsd, impressziót; gyakorta gondolárok a három majom elvén, amely nem lát, nem

hall és legfőképpen nem beszél; úgy tartom, ilyen feltételek mellett talán-tán viselhetőbb lenne mániás ténykedése, ám valahol mélyen, megeshet, sajnálom. Vagy mégsem? Nos, mindenesetre szeretetadagokat ideje nem táplálunk már egymás irányába. Vallásos érzületet sosem produkált, a napok a nihilbe vesznek és teszik azt most is. Mifelénk nincs Jézus születésének ünnepe, sem halálának megülvése, a szilveszter máskülönben szemében parádé; hosszú, testhez simuló fekete flitteres ruhába gyömszöli nem éppen kelletős bájait, elől-hátul hurkák, úszóöv a derekán, karneváli maszk a kelléktárból, bekapcsolja a Dallast, töméntelen szeszt spájzol be, azt nyakalja, akár egy kocsis. Egyik alkalommal teli pofával vihog, máskor odabújik a gumipapa karjaiba, bög, ahogy kisebbek szoktak, amikor elveszik a játékkukat. Saját nyomorát siratja tökrészezen, a sarokban lesek, ilyenkor a plafon irányába fordítom tekintetem. Kommersz vodka bűze csípi meg a szaglószerzem, valahol kiborulhatott, mert ez a bűzhödt szag betetőzi a szobát. Felegyenesedem ültömben némán és figyelem, akarom mondani, várom utolsó vonaglásait, míg rá nem hanyatlik a díványra. A munka ünnepét hasonlóan éli meg, noha a maszk talonban marad, és ilyenkor tájt nem teszi hordó mellére lapátkezét, nem szalutál a himnuszra... jómagam továbbra sem tudom eldönteni, sírjak vagy kiröhögjem-é ezt a maslowi piramis legalján tengő életformát.

Sokadik szökés ez a mai, az avasi kriptákat választom, beleszívok egy utolsót a cigarettába, a maga totalitásában köd borul elmémre, megszedülök, pörög a körhinta, időm lejár, menni kell, kábultan elindulok, imbolygok, ahogy tesz egy gölem, amely berozsdásodott. Lebecskázom az avarosba, hó, csúszós, mindenütt. Kiverekedem magam a temetőből, zavarba ejt a tömeg Miskolc főutcáján, bámulok, felocsúdok, everybody wants to rule the world, dudorászom, azt hiszem, Tears for Fears. A belváros maga azontúl, hogy csupa csicsa hodály, okot ad a bámész nézelődésre. Talán be akarok törni, bedobni a vitrint egy hóba gyúrt kővel, rombolni, ez az óhaj valahol mindig is itt élt bennem.

Minden természetes nőféleben anyámat látom, egy kissé azért tartok tőle, mert ha egyszer begorombul, csúnyán ellátja a bajom. Amennyiben létezne isteni gondviselés, nem vett volna ki a gyermekvárosból, hagyott volna elvadulni, megedzödni az intézetben, habár ma sem fogadtam szívembe azt a melegséget, amely talán fentről árad, a nap sugarai ontják aranymagukból, legalábbis úgy találom, eddig sem voltam jó, eztán se leszek az, nem állok be a sorba, darabemberek. Korom fordítottan arányos intellektusommal, így tehát, ha szakad a cérnaszál, nincs más, a hasalás, amely tárgyából minduntalan jelesre vizsgáztam. Nincs különösebb értelemben mitől tartanom, hacsak nem jó anyámtól, eme matuzsálemi szörnyetegtől, a jardról csak annyit, hogy van két lábam, gyorsak, erre fel a bakancs.

Átlag tizennégyre saccolnak, jóformán gyerek vagyok, a gyámpapírok alapján kiskorú; sör, cigarettához vén piások közvetítésével és néminemű kenőpénzzel jutok, ami tantuszt a muter tárcájából csapolok éjszakánként, amint fogcsikorgatva horpaszt. Álmában olykor beszél. Így tudtam meg többet arról, hogy van három fivérem, a bátyám – apától halottam – anyai ívás, iszik magában, teng-leng valahol a város túlfelén egy fűtetlen albérletben, két iker öcsém minden téren együtt operál; iskolák, gépésmunka, jogosítvány, azzal a hasító kivétellel, hogy egyikük Budapest levegőjét élvezzi, a nagyvárosi szmogot, amíg a másik németföldön érvényesült ez időig, s egyöntetűen tagadtak meg engem mint vérüket, hasonlóformán a drága mamát.

Most, hogy a kisagy újból munkába állt, minden egyszeriben világossá válik, egy antikvárium illegeti magát, mintha csak azt mondaná, „gyere, van számodra valamim”, ki-

nézem, jönnek-e, majd beasonok a polcok közé, a buzi Freud nem érdekel, visszacsúsztatom, amúgy a komoly vásárló látszatát keltem, fel-fellapozok köteteket, megállapodom Nietzschénél. Az ásatag bolti banya rengő hájával épp odébb úszott, úgy sem érne utol, de a sünök talán igen, akik minduntalan a főutcát vizslatják. Ahogy mondani szokik, szinte átszakadok, olyan gyermekded testtel bírok, hogy a könyv feltűnés nélkül elillan a gatyába dugva. Angolosan távozok, enyhe paranoia, csak akkor nyugszom meg, amikor elérem az utcasarkot. Kiülök egy néptelen padra a virágóra elé és belebújok Nietzschébe. Nem éppen intellektuális anyám sose kérdezi, honnan a beszerzett példány, ő inkább a laissez faire attitude elvét vallja. Fél óra híján öt, szednem kell a lábam, ha időnek előtte haza – nem az anyém – érne...

Visszaporoszkálok, ahogy a lámák teszik, nyomvonalban. Sietnem kell, hogy kielégítsem anyám potrohigényét, rám hárul a feladat, kaját rittyentsek, hát konyhaasztalunk épp nincsen, a tévé elé szervírozom jobbára, egy szó, talán valami köszönöm, drágám, annyi sem hallatik, felbőffenése már meg sem érint; azt azért megengedi magának, egy torokszaggató rőfögést, jobb napokon többet, majd rágyújt egyet, kettőt, a dohányzás hatszor olyan rákkeltő étkezések után, ezt az egyet jegyeztem fel elmémbe az Anyátok köztből, hadd hulljon a férgese. „Vidd el a mosatlant!” Ebben a rivallóban már-már szangvinikus, csak úgy melleleg üvölt a matrac irányába, ahol kushadok.

Az azt követő reggelen anyám zсібongása pattintja fel a szemhéjakat; nem tudja – már évek óta nem tudja – eldönteni, melyik ruhát húzza koszhadt, zsíros önmagára, halvány gyanúm szerint méretének megfelelő kényszerzubbonyt még nem kreatúráztak. Előnyben részesíti a feketét, mondván, az karcsúsítja, ámbár ezt inkább hagyjuk meg mint városi legendát, nyomorultnak hazug vigaszt. Mint egy partra sodródott bálna, vesződik a szűkös darabbal, mely most éppen drapp. Tudom jól, kiismerve ganéj természetét, a sok anyázás, bassza meg és rohadj meg dagadék mögött, értsd benne, valójában egy sovány nő lakik – csak az illető túl közel állt a svédasztalos sajtjához. Némi compassióval a farzsebemben élem át a ruhán és a topánon tett hírig erőszakot akut hányingerrel vegyülve.

Anyám életuntsága valahol rám is kivetül végezetre; én magam nehezen viselem ezt a csendet, mely állapot más alkalmakkor amorf, mű, káromszavak tirádájában mutatja magamagát, ez utóbbi operál negatív csík vékonyka idegeimen. „Főzz egy kávé, de azonnal!” Recseg rám a fürdőszobaajtó. Jómagam talpra pattanok és tüsténkedem, akár egy katona parancsra az apró konyhahelyiségben, amíg az a szarkalábait bújtatja jelentékeny műgonddal púder alá, noha korát nem tagadhatja, hiába a ceremónia, a gurulószínpad húsz éve, vagy még több, odébb állt. A felkent rúzs és szemhéjfesték mellőz minden szépérzéket, ízlést és miegyebet, a gyomrom készül kifordulni, hentereg a hasamban, érzem, amint bukfencet vet ezúttal az elfojtott röhögéstől. Drága anyám olyas, Joan Miró legfélresikerültebb festményére hajazó ábrázattal tömködi be rusnya valagát a főzőfülkébe, amikor én már sebtében rátettem a kotlit a sparhertre és visszabújtam a sarokba. „Mit képzelsz, minek tartalak, mihaszna, lusta disznó, ha egy kávé se tudsz odatenni időben!?” A falakról vibrál kifelé diszsonáns süvöltése, amelyek azok és jómagam elnyelünk rendre, akárha mérget, kanalas gyógyszer szednénk, hogy máskor gyógyulj, többnyire különben meg pusztulj el.

Minden nap egy ritmusra iramlík, telnek, folynak, ahogy az ujjak szorításában a tenger homokja teszi, amíg itthon ténykedik a banya, a másodpercmutatók is csak lassúdad csikordulással vonszolják pálca magukat. A szívnek nem éppen kedves muter, az undorító anya előkészíti magát, mintha épp bálba készülődne, színésznő-mifene a paraván mögött, aki minden bemutató, revü előtt más-más szerepbe bújik. Kattan a zár sokadik alkalommal már, előkotrom a bakancsot, kötél, hátizsák és hamarjában beleolvadok a főutca fergeges zsvijába. Ezúttal nem zavartatom magam, elégedett-felkent vigyorral dugom orrom

alá a szál cigarettát, komótosan meggyújtom, aztán meg nem egész világos, miért bámulnak annyira, mint kiskorú bűnelkövetőre. A csavargást a mai napra megkurtítom, bujkál bennem valami kóboráram, a lebukással járó veszély gondolata és az anyának nevezett hamarabbi hazaérkeztenek szörnyű gyanúja.

Lendítem át a lábam a korláton, amikor is szokatlan dologra eszmélek; egy testnek tetsző alkat lábbal felém nyúl végig előttem, a corpus felső része a behúzott függöny takarásába esik. Idő és kíváncsiságom nem enged holmi pepecs utómunkát a horgas kötéllel, lógázik az zavartalanul. Én hasonlóképp viseltem az ügy iránt, s arra jutok, hogy jó anyám minden bizonnyal holtrészegségében termett a hajópadlón. Egy valami azonban mégis hibázik, élek a gyanúperrel, mely szerint másról van szó, ugyanis nem érzem a szesz keserédes szagát,

hát beiramodom a szobába. Világos, hamarabb ért haza, ám mégis, mi ügye a parkettán? A halottak köztudomásúlag kihűlnek és beáll esetükben a hullamerevség; ennyit magam is tudok a tévéből, csakhogy ez itt nem anatómiaóra, hát odaiparkodom és a kezeket vizsgálom; arra jutok, hogy ami itten van, az bámulatomra egy holttest. Amennyiben az igazságot vesszük alapul, vártam, éppen erre a napra, amióta quasi öntudatomra ébredtem.

Meglepettség, szorongás és jó adag düh egzisztál bensőmben. Ez utóbbi készlet arra, hogy bosszúm tárgyává tegyem ezt a valaha volt niemand, most holtában fekvő nőként nyilvántartott egyedet. Minden, ami eddig humánummá tett, kiszállt belőlem, légnemű részvét, pánik, fájdalom, ahonnan jöttem, s programozott masina módjára gépiesen nyúlok újra a bakancs után, amit nem is olyan rég tettem el, most kotrom elő, húzom a lábamba, alig látok, bár perpillanat nem a gyér fény teszi, hanem az elmém műveli, ismeretlen zavar a fejemben, és kóválygok oda anyám feje magasságába, taposok erővel az utálatos archa, rúgok minden rengő hájmartalékot, hogy az valósággal rezonál már, olyan erővel, a lábam is belefájdul, vér nem serken, reflektíve minden sértést, dühömet ráköpöm, ami eddig engem illetett jogfosztotta meg.

A munka végeztével fáradtan, némileg megizzadva nyugszom, csillapodom le, adok újbóli terepet a józan énnem. Eme állapotban vetemedem a hencserre, járatom az agyam hangyamód, mitévvő ezzel a szarkupaccal, ami itt várhatóan rothadni fog, s amely már akkor lila színbe vedlett, amikor még csak hozzá sem értem, már úgy az acélbetéttel, egy pár újonnan keletkezett hurkaszerűség mutatkozik meg rajta most. Az összezúzott arc látványa jelentékenymód kedvemre tesz, vigyorgok a pofa maradványába, mindig is ilyennek akartam jó anyámat eszembe vésni; különben meg majd eltussolom a dolgot, ha rátalálnak és megtalálnak engem. A postás az egyedüli reményem, pontban délután négykor jár felénk, őt is elmúlt, első emeleti lakás pedig csak egy van ebben a tömbben. Egy doboz Digitalissal szemezek, a saját tablettáimból is látok párat szanaszét a padlón. Papírt, tollat keresek, megírom, anyám halott, közlöm, be vagyok zárva, kulcsot nem találtam, felzabálta a piruláimat. Némi játékos szellő motoz az ajtó alatt, levélrés híján beérem azzal, kipöccintem az üzenetet és visszamerevedem a megszokott pózba, a sarokba, mint amikor a dög itthon ténfergett. Nem akarom látni, egyáltalában tudomást venni róla, várakozó álláspontba helyezkedem, vagyis összekuporodom, amennyire tőlem telik ültömben. Az idő, úgy veszem észre, egyszeriben felgyorsul, pörög a vekker, a sötétség odakinn egyre sűrűbb felhőkkel feketéllik, jobbnak hiányában bámulom a percmutatót.

Egyszer temettem höröcsögöt, azóta tudatosult bennem a taktilis undor, fóbia, mifene, hát rohanok a fürdőbe lemosni a hulla szennyét magamról, kutatok és találok is egy üveg hipót; azzal dörzsölöm hólyagosra mindkét kezem, a rítus végeztével visszaótvarkodom a sötét sarokba. Pár óra alatt letisztáztam, már úgy felfogtam anyám öngyilkosságát. Valósággal vágyálomként élt bennem az anyának csúfolt exitje, de az, hogy önkézzel tegye meg... nem, anyámról sok minden elmondható, ám a szuicid természetet kizártam. Egy könnycsepp, annyit se produkáltam irányába, nevezzük kiüresedtségnek, belülről kongó páncél vagyok, aki majd szükségszerűen épp olyan állatiássá fajzik satnyán-szánalmas entitássá, amint néhai anyja korcsosult el ilyenformán.

Bámulom a kazettás mennyezetet, egy rövid eszmefuttatás alkalmával arra jutok, talán nem volna ildomos bevárni a jardot, a mentőket, noha nem vonhatnak felelősségre, lévén bolond, hát talpra szökkenek és előkészítem a szökési tervet, mely már hónapok óta érlelődik bennem, úgy értem, hátizsákba csomagolom a szükségeseket a túlélés ürügyén. Mozgásom koordinálatlan, hát némi ügyel-bajjal átlépek az egykorit a konyha felé menet, odateszek egy adag kávé, amíg az elkészül, átmatatom valaha volt anyám zsebeit, cigaretta után kutatok, meg is lelem hamarjában, nem mellékesen a bukszáját, amit minden szívbaj nélkül fosztok ki az utolsó petáig.

Erősen esteledik, szorít az idő, üres kávé, cigaretta a tetem fölött, és a polaroid a kezem ügyében, hogy most igazi önnön valójában kapjam lencsevégre, mintegy szentképként gondolok majd rá, mindenestre berámázom. A permutató, úgy hallik, erősen csattog, katt-katt, talán csak képzetemben, figyelmeztetőn, szedem a lábam végére, mert lejár az idő. A kötél odakint vár, a kamó sürgetőleg figyelmeztet, indulj, amikor rám török a bejárati ajtót, mellőzve mindenféle koppantást, az udvariasság bárminemű formáját: rendőrök. Átbukom a holttesten szaladtamban, nedvesség szivárog orrtájékról, vér, mi más lenne, megszédülök és egyenesen az egyik jard karjába oldalgok látatlan. Kérdések jönnek minden irányból, amire jómagam, mert ez itt hivatalos közeg, s mint ilyen, csakis károm származik belőle – tapasztalat –, előveszem a franciámat, „Qu' est-ce que c'est?” „Parle hongroise!” Lep meg a fogva tartóm.

Most, hogy újabban már anyám sincs, vagyis elhúzta a szennyest a gyámom, mihez kezdenek velem, vetődik a magam és a sünök fejében a questio. „Nem hagyhatjuk itt.” Megbeszélnek.

„Te, lány, öltözz, velünk jössz!” – Valami tagadólagosságot fogalmazok meg egy hozzá-tűzött „szart” kijelentéssel. A nyakamon érzem a hurok szorítását, ha most nem, ki tudja, mikor szabadulok, illetén lerázom a kezét a csuklómról, ahogy gyerekkoromban tanították, ha egy szatír rám vetemedne, ezek itt, akik üvegcséket, leveles tablettákat gyűjtögetnek bizonyíték gyanánt és fényképezőgépekkel kattogtatnak, sem sokkal jobbak azoknál, menekülőre fogom, de a monstruózus pofa gyorsabb nálam, bilincset kattint a csuklóra, amiből könnyűszerrel kioperálok vékony magamat, ezt látva a pasas karon fog. Nem mellékesen intézi hozzám a kérdést. „Te rugdaltad össze anyádat?” „Ezt nevezi anyának? Inkább mint disznót a toron, említeném.” Hozzánk fordul egy másik, közli, „megvan a gyerek, 19 múlt, a GYIVI-ből hozták ki, anyja gyámoskodott fölötte, a lakóház többi tagja sose látta, mintha nem is létezne, csak úgy lebegne az éterben. Vigyük vissza.” „Kösz, nem.” Ez a hang már az enyém, ahogy a köpés is, mely nem veszít lendületéből és szemtájékon találkozik a fenemód jól tájékozott egyeddel. Amíg a rend őrei azon filozofálnak, megüssenek-e, azt nem tehetik, jobb híján megdorgálnak, de engem mindez fagyosan hagy, a kéz tudniillik egy pillanatra ernyed, a szorítás enged némileg, s ezt a pillanatot használok fel arra, hogy itt hagyjak csapot-papot, a túlélőcsomagot, és vegyem az irányt a kijárat felé. Akként cselekszem, a túlélési ösztön elfojtja a józan belátó képesség írmagját is, rohanok, a fokokat hármásával szedem, a semmiből akkor türemlik elő a lift-ajtó, amibe készséggel belerohanok, minden bizonyosság szerint akkor veszíthettem el az eszméletem, mert nem emlékszem semmire azután.

Egy négyágyas szobában találok szál magam, a környezet, habár a feledés, az évek dolgoznak ellenem, formálódnak bennem, valahogy mégis ismerős, a hajszálepedések nyomán tarkálló plafon, ismerősek a szagok, hangok és a rácoszott ablakok. Éppen nem csapott agyon a döbbenet, itt már jártam, régen volt, itt töltöttem gyermekésem egy rövid hányadát, amíg a drága mama ki nem hozott. Apám mindig jobban akart engem, a gyereket. Az ő és anyám kenetteljes bájvigyora kíséretében letett kenőpénz jóvoltából engedtek akkor vissza, amikor rendeződtek végezetre az anyagiak, a lakás akkor még az otthont jelentette, számomra legalábbis.

Számolom az alig észrevehető repedéseket odafenn fektemben, azt hamarjában megunom, áttérek a csempé számlálására, „Még csak nem is sírt az anyja fölött”, az egyik arc

szájából vettem ki ezt a kis elstutogott semmiséget. Anyámat egyébben sosem értettem igazán, mert a fiatalkori bájjal kikent arc mögött egy dög bérelt magának lakhatást életfogytiglan, amely önös, kapzsi és szenttelen önmarcangoló, nem utolsó sorban mélyen belegázolt a már megelőlegezett apátia posványába.

Hamar kizavarnak a szobából szemlére, azzal a nem éppen kellemes ígérettel kecsegtetnek, miszerint randim lesz az agyturkással. Szememben minden orvos Hitler meg a többi náci szolgálja, egy pszichiáter komplett Mengele. Valami nővérféle unszol be egy irodába, a turkász mély megbotránkozásomra férfiből való, és ami még inkább ingerel, az a szemtelen jóképűsége, s az amúgy vég nélküli penetráns tekintet; magam felpeckelem a számát, itt jön képbe a majom, amely nem beszél. A doktor fúzi a szavakat, rákérdez, ugyan nem a lakásban való raboskodás és az anyai törődés hiányában csonkoltam-é meg magam? „Mi köze hozzá?” Ezt inkább az orrom alatt az íróasztalnak címzem. „Kényszerítő eszközöket is bevethetünk.” „Azt hittem, már nem tud meglepni.” – És a faarc csak ontja a számomra semmitmondó monológot, mint kiselőadást; nem figyelek, valahova messze kalandozom, túl az intézet rácsain, egy opálos oldatba csordogálok, mely finoman csiklandoz, egy tópartra pontosan; a víz felszínét langy fodrok cirádázzák, a kacsaraj tompa zajt csap, magam a mólón ücsörgök, mantrázok, lábam a hús vizet tapossa, minden olyan étellel teli, körülnézek, keresek egypár lapos követ, azzal kacsázom a tó nyugodt felszínérzetét megbolygatva... „Ébresztő!” Zökkent ki negédes kábulatomból az orvos. „Ja, még mindig itt van? Mi a kórságot akar? Takarodjon, amíg finom vagyok és nőies!” Nem hatja meg különösebb értelemben. „Ez az én irodám, hány éves is vagy tulajdonképpen? 14-15? Nőies épp nem vagy. És miért szájal nekem egy taknyos?” Lelkemből lelkedzik a respons, „anyád”, egrecírozom, hogy szinte már élvezem ezt a nihilbe vesző csevelyt, amire hamarjában rá is unok, közelebb fészkelődöm a figurához, nem kímélem, a fogsorom szabályos, de neki fájni fog, egy vérszopóhoz hasonlatosan megyek neki a csupasz karjának, erősen vérzik, elájul az elébe tolakodó látványtól, megindulok, mint veszett vad, kicsi vagyok, nem kevésbé fürge, ilyen viszonyok mellett könnyen kijátszok két mentőt, őrt. A kórházparkon kell csak átvergődni szellem mód, a kerítés kötözött, varrott karokkal adrenalin segédelmével nem okoz különösebb nehézséget zokniban, pizsamában, csak mint pár lépcsőfok, feszül előttem a kerítés, ezt teszem magamévá azzal a néhány méterrel, amíg át nem lendülök, szerencsésen átbukom. Anyám itt dolgozott, a farmaci bejárata töszomszédságában iramodom át a burjánzó négysávú forgalmán. Szedem a lábam, és mint a kaméleonok szokták, szó szerint beleolvadok a fehérségbe. Bevetem magam egy nem túl távoli bozótosba, ami azt illeti, van egy olyan balsejtelmem, miszerint máris körözés alatt állok. Elbújok az árnyas-havas bokrok legközepébe, leheveredem a finom murvára. Álmomban megjelenik anyám képe: Miért nem jöttél, hívtalak? Anyám a bánatos fekete varjú, anyám ennyi volt, nem több, aki csak úgy elröppent melegebb égtájr. ■ ■ ■

■ ■ ■
Mihály Edraan: 19 évesen tudtam, hogy mit, mára megtanultam, hogyan; írjak. Minimális olvasmányélménnyel bírok, a Harry Potter tanított meg kohezionálni; a bölcsészkar és némi autodidakta hajlam – önmagamtól okulás – pusztá rásegítés, hátszél, ha úgy tetszik.

